

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра Економіки підприємства та організації підприємницької діяльності
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
(шифр та найменування спеціальності)

за магістерською програмою професійного спрямування
«Економіка та стратегія розвитку підприємства»
(назва магістерської програми)

на тему: «Внутрішньовиробничі резерви підвищення продуктивності
праці на ПрАТ «ІСРЗ»

Виконавець:

студентка центру вечірньої форми навчання
Нікітюк Аліка Олександрівна

Науковий керівник

К. е. н., доцент

Сгупов Юрій Артемович

Одеса 2018

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми.

Проблеми виходу України з економічної кризи змушують вчених-економістів замислюватися над пошуком різноманітних можливостей та невикористаних резервів економічного зростання. Вагоме місце серед них належить підвищенню продуктивності праці. Роки ринкових перетворень якісно змінили і збагатили тематику наукових досліджень в Україні, проте зі сторінок вітчизняних наукових журналів майже зникли публікації, присвячені проблемі продуктивності праці. Не відображає такі відомості достатньою мірою і офіційна статистика.

Водночас загальновідомо, що серед низких ключових проблем економіки України – низька продуктивність праці, неефективне використання усіх видів ресурсів, вкрай низький техніко-технологічний рівень виробництва, неконкурентоспроможність основних видів вітчизняної продукції, низька частка високотехнологічної продукції, низький рівень оплати праці переважної більшості найманих працівників країни, низька якість життя.

Мета роботи - виявлення основних шляхів підвищення продуктивності праці підприємства. Досягнення вищевказаної мети передбачає вирішення таких взаємопов'язаних завдань:

1. Визначення сутності і поняття продуктивності праці та його значення.
2. Розгляд системи показників продуктивності праці на підприємстві.
3. Аналіз показників господарської діяльності підприємства.
4. Виявлення основних шляхів підвищення продуктивності праці на основі проведеного аналізу.

Об'єкт: Приватне Акціонерне Товариство «Іллічівський Судноремонтний Завод».

Предмет дослідження: пошук та використання найбільш ефективних внутрішньовиробничих резервів щодо підвищення продуктивності праці на ПрАТ «ІСРЗ».

Інформаційною базою дослідження є статистична, фінансова та оперативна звітність підприємств, наукова вітчизняна і зарубіжна література з досліджуваної проблеми; законодавчі та нормативно-правові акти України; наукові статті з питань підвищення продуктивності праці підприємств, опубліковані у вітчизняних періодичних виданнях.

Наукова новизна полягає в обґрунтуванні теоретико-методологічних положень підвищення продуктивності праці ПрАТ «ІСРЗ».

Практичне значення одержаних результатів може використовуватися у діяльності ПрАТ «ІСРЗ».

Структура і обсяг роботи. Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (34 найменування). Загальний обсяг магістерської роботи становить 82 сторінки комп'ютерного тексту, містить 6 рис., 21 табл., 15 формул.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «Внутрішньовиробничі резерви підвищення продуктивності праці» розглянуто сутність продуктивності праці, види показників використання робочого часу, фактори підвищення продуктивності праці за рахунок внутрішньовиробничих резервів.

У другому розділі «Аналіз рівня та динаміки продуктивності праці на ПрАТ «ІСРЗ» проаналізовано рух, структура персоналу, показники використання робочого часу та основні техніко-економічні показники діяльності ПрАТ «ІСРЗ», ефективність праці на ПрАТ «ІСРЗ».

У третьому розділі запропоновані заходи щодо підвищення продуктивності праці на ПрАТ «ІСРЗ» за рахунок підвищення кваліфікації працівників та освоєння нової моделі контейнерного виробництва.

ВИСНОВКИ

Виконане дослідження дозволило обґрунтувати фактори та шляхи підвищення продуктивності праці на ПрАТ «ІСРЗ», підсумки наведені нижче.

1. Проведений аналіз наукових підходів щодо визначення сутності продуктивності праці, внутрішньовиробничих резервів підвищення продуктивності праці та її фактори дозволило сформулювати власне бачення сутності даної економічної категорії. Продуктивність праці характеризує ефективність, результативність витрат праці й визначається кількістю продукції, виробленої в одиницю робочого часу, або витратами праці на одиницю виробленої продукції, або виконаних робіт.

2. Встановлено, що на продуктивність праці підприємства має вплив безліч факторів. Дослідження дозволило здійснити їх поділ на дві великі групи: внутрішні та зовнішні фактори. Були виділені основні показники продуктивності праці на підприємстві, а саме: показники використання часу (виробіток, трудомісткість), зарплатовіддача, рентабельність персоналу. Була дана детальна характеристика цих показників.

3. Вивчення наукової літератури дозволило визначити, що єдиної методики оцінки продуктивності праці підприємства на сьогодні не існує. Найбільше поширення у вітчизняній практиці господарювання отримали такі методи оцінки продуктивності праці підприємства, як: математично-статистичний метод. А саме метод ланцюгових підстановок та метод ізольованого впливу факторів. Було зроблено детальний опис цих методів.

4. ПрАТ «ІСРЗ» – підприємство займається ремонтом і технічним обслуговуванням суден і човнів, виробництвом кузовів для автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів, виробництвом морських контейнерів професійно-технічною освітою. Також на підприємстві є контейнерне виробництво, яке на сьогоднішній день є

єдиним в країні спеціалізованим виробником контейнерів. Чистий дохід від реалізації росте. У 2017 р. підприємство є прибутковим, а в 2016 р. воно було збитковим. Фондовіддача зростає, а фондомісткість та фондоозброєність навпаки зменшилась. Коефіцієнт абсолютної ліквідності на підприємстві склав в 2017 р. 0,488 пунктів. Даний коефіцієнт значно більший нормативу і в динаміці збільшується порівняно з 2016 р. Це свідчить про те, що підприємство не може погасити частку короткострокових зобов'язань. Коефіцієнт проміжної ліквідності в 2017 р. склав 2,470 пунктів, що вище нормативного значення. При цьому даний коефіцієнт значно має тенденцію до зростання. Така ситуація була обумовлена перевищенням темпів зростання поточних зобов'язань над оборотними активами. Показник поточної ліквідності складає в 2017 р. 2,837 пунктів, що вище нормативу. Цей показник показує, яку частину поточних зобов'язань підприємство спроможне погасити за рахунок найбільш ліквідних оборотних коштів – грошових коштів та їх еквівалентів, фінансових інвестицій та кредиторської заборгованості. Відповідно в нашому випадку такі можливості підприємства дуже добрі і в динаміці покращуються. Коефіцієнт автономії підприємства за аналізований період був вище нормативного значення. Це означає, що власних коштів підприємства достатньо для забезпечення можливості погашення зобов'язань. В динаміці цей показник погіршується, що видно зі зменшення відхилення від нормативного по рокам. Коефіцієнт заборгованості на підприємстві значно нижче встановлені нормативи. Цей показник є оберненим до коефіцієнта автономії і підтверджує висновки, які зроблені щодо наявності власних коштів. Така ситуація обумовлена значним переважанням частки власного капіталу в структурі джерел фінансування активів.

5. Проведен аналіз динаміки продуктивності праці . Показники використання робочого часу показали, що мають досить нестабільну

динаміку за рахунок постійного руху персоналу кожен рік. Але в цілому показники не погіршувались. Хоча показник зарплатовіддачі знижується.

6. Проведен факторний аналіз щодо динаміки продуктивності праці, завдяки якому було виявлено слабкі показники такі, як середньогодинний виробіток на одного працівника.

7. Запропоновано напрямки підвищення продуктивності праці за рахунок підвищення кваліфікації персоналу та освоєння нової моделі у контейнерному виробництві. Розрахунок та аналіз даних щодо цих заходів показав, що запропоновані заходи є досить успішними й підвищили продуктивність праці в цілому на 3%. Тому баженого результату було досягнуто.

АНОТАЦІЯ

Нікітюк А. О. «Внутрішньовиробничі резерви підвищення продуктивності праці на ПрАТ ІСРЗ»»,

кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за магістерською програмою «Економіка та стратегія розвитку підприємства»,
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2018 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження Приватне Акціонерне Товариство «ІСРЗ».

У роботі розглядаються теоретичні аспекти розуміння, суті, важливості та значення підвищення продуктивності праці на підприємстві. Розкриття основних шляхів та факторів підвищення продуктивності праці за рахунок внутрішньовиробничих резервів.

Проаналізовано основні показники господарської діяльності ПрАТ «ІСРЗ» та динаміка продуктивності праці на підприємстві.

Запропоновано підвищити продуктивність праці за рахунок: удосконалення системи управління та впровадженням нового типу виробництва контейнера на підприємстві.

Ключові слова: Внутрішньовиробничі резерви, продуктивність праці, виробіток, рентабельність персоналу, показники ефективності використання часу.

ANNOTATION

Nikitiuk A. «Intra-industrial reserves increase productivity on PJSC "ISRZ" », Qualifying work on obtaining an educational master's degree in the specialty «Entrepreneurship, Trade and Stock Exchanges» under the master's program «Economics and Strategy of Enterprise Development»
Odessa National Economic University

Odessa, 2018

Thesis consists of three chapters. Object of study Private Joint-Stock Company "ISRZ".

Diploma thesis deals with theoretical aspects of understanding the essence, importance and importance of improving the efficiency of work at the enterprise.

The disclosure of the main ways and factors of increasing the efficiency of labor. The main technical and economic indicators of PJSC "ISRZ" activity and the efficiency of labor at the enterprise are analyzed. It is proposed to increase the efficiency of labor by: improving and automating equipment at the enterprise and increasing motivation of the personnel.

Key words: Intra-industrial reserves, labor productivity, production, profitability of personnel, indicators of time use efficiency.